Udskriftsdato: 30. oktober 2026 (Gældende)

Afslag på aktindsigt i fotos af politiets bodycuff i medfør af offentlighedslovens § 33, nr. 1

Ministerium: Folketingets Ombudsmand	Journalnummer: Sag nr. 17/03722

Afslag på aktindsigt i fotos af politiets bodycuff i medfør af offentlighedslovens § 33, nr. 1

Svar til journalist A, medie B

18-09-2017

Sag nr. 17/03722

Justitsministeriets afslag af 17. august 2017 på aktindsigt i fotos af politiets bodycuff

Jeg har tidligere skrevet til dig om din sag den 22. august 2017. Jeg vender nu tilbage til sagen efter at have modtaget din e-mail af (ligeledes) 22. august 2017 med bilag.

Du har ved e-mail af 21. august 2017 klaget til mig over, at Justitsministeriet den 17. august 2017 stadfæstede Rigspolitiets afgørelse af 16. marts 2017 om afslag på aktindsigt i fotos af politiets bodycuff.

Du har også klaget til mig over Justitsministeriets sagsbehandlingstid.

Til brug for min behandling af sagen har jeg indhentet en kopi af justitsministerens fortrolige svar af 9. februar 2017 på Folketingets Udlændinge- og Integrationsudvalgs spørgsmål nr. 361 (Alm. del), hvoraf de fotos, som du har anmodet om aktindsigt i, fremgår.

Efter at jeg har gennemgået dine e-mails af 21. og 22. august 2017 og justitsministerens svar på spørgsmål 361, har jeg besluttet ikke at foretage yderligere undersøgelser i anledning af din klage. Jeg henviser til § 16, stk. 1, i lov om Folketingets Ombudsmand (lovbekendtgørelse nr. 349 af 22. marts 2013). Det fremgår af denne bestemmelse, at ombudsmanden selv afgør, om en klage giver tilstrækkelig anledning til undersøgelse.

Du kan læse nærmere om baggrunden for min beslutning nedenfor.

1. Om sagen

Du anmodede den 8. marts 2017 Rigspolitiet om aktindsigt i det eller de fotos af en bodycuff, som måtte være indeholdt i justitsministerens (fortrolige) besvarelse af spørgsmål nr. 361 (Alm. del) fra Udlændinge- og Integrationsudvalget.

Den 16. marts 2017 meddelte Rigspolitiet dig afslag på din anmodning om aktindsigt med henvisning til § 33, nr. 1 og nr. 5, i offentlighedsloven (lov nr. 606 af 12. juni 2013).

Rigspolitiet oplyste, at Rigspolitiet generelt er tilbageholdende med at fremvise og demonstrere politiets udstyr og dettes funktionalitet over for den brede offentlighed, idet dette efter Rigspolitiets opfattelse potentielt vil sætte enkeltpersoner i stand til at imødegå politiets metoder i forbindelse med politiets opgaveløsning.

Rigspolitiet oplyste endvidere, at en offentlig fremvisning af transportbæltet, herunder dets anvendelsesmuligheder, vil sætte en ikke-samarbejdsvillig person i stand til at yde kvalificeret modstand i forbindelse med montering af transportbæltet og potentielt sætte en person i stand til at udtænke og benytte undvigelsesmetoder under transporten med øget sikkerhedsrisiko for personen selv og det ledsagende politi.

Rigspolitiet fandt ikke grundlag for at meddele dig aktindsigt efter princippet om meroffentlighed i offentlighedslovens § 14, stk. 1.

Du påklagede den 21. marts 2017 afgørelsen til Rigspolitiet, som ved e-mails af 6. og 7. april 2017 videresendte din klage til Justitsministeriet.

I klagen gjorde du gældende, at Rigspolitiet ikke havde argumenteret for, at der var *væsentlige* hensyn til forebyggelse af lovovertrædelser, som kunne begrunde afslaget på aktindsigt.

Du anførte bl.a., at det er muligt i svar til Folketinget at læse overordnede beskrivelser af politiets bodycuff, ligesom det er muligt at finde fotos og videoer af en bodycuff på internettet.

Du rejste også tvivl om, hvorvidt en offentliggørelse af fotos af politiets bodycuff kan medføre, at afviste asylansøgere kan yde kvalificeret modstand mod at blive iført anordningen, bl.a. fordi der er 3-4 betjente om at iføre en person en bodycuff.

Derudover gjorde du gældende, at offentligheden har kendskab til politiets øvrige magtmidler, såsom knippel, pistol, peberspray mv., og at det i øvrigt er retspolitisk betænkeligt, at offentligheden ikke kan få kendskab til et magtmiddel, som anvendes over for særlige dele af befolkningen og i situationer, hvor der sjældent er vidner.

Den 17. august 2017 meddelte Justitsministeriet dig, at ministeriet efter en gennemgang af sagen ikke fandt grundlag for at tilsidesætte Rigspolitiets afgørelse.

Ministeriet lagde i den forbindelse vægt på de samme forhold, som Rigspolitiet havde henvist til i sin afgørelse.

Ministeriet fandt således ikke grundlag for at tilsidesætte Rigspolitiets vurdering af de mulige konsekvenser med hensyn til undvigelsesmuligheder mv., som ville være forbundet med en udlevering af de pågældende fotos.

Justitsministeriet fandt heller ikke grundlag for tilsidesætte Rigspolitiets vurdering af, at der ikke var grundlag for at meddele dig aktindsigt efter princippet om meroffentlighed i offentlighedslovens § 14, stk. 1.

2. Retsgrundlag

Rigspolitiet afslog din anmodning om aktindsigt med henvisning til både § 33, nr. 1, og § 33, nr. 5, i offentlighedsloven, mens Justitsministeriet udelukkende henviste til § 33, nr. 1, i loven, da ministeriet traf afgørelse i sagen. Det forstår jeg sådan, at det er Justitsministeriets opfattelse, at bestemmelsen i offentlighedslovens § 33, nr. 1, i sig selv kan bære afslaget på aktindsigt.

Jeg har ved min gennemgang af materialet i sagen udelukkende forholdt mig til Justitsministeriets anvendelse af offentlighedslovens § 33, nr. 1. Det vil sige, at jeg ikke har forholdt mig til Rigspolitiets henvisning til offentlighedslovens § 33, nr. 5.

§ 33, nr. 1, i offentlighedsloven lyder således:

"§ 33. Retten til aktindsigt kan begrænses, i det omfang det er nødvendigt til beskyttelse af væsentlige hensyn til:

1) Forebyggelse, efterforskning og forfølgning af lovovertrædelser, straffuldbyrdelse og lign. og beskyttelse af sigtede, vidner eller andre i sager om strafferetlig eller disciplinær forfølgning. "

Af forarbejderne til bestemmelsen i § 33 fremgår bl.a. følgende (jf. lovforslag nr. L 144 af 7. februar 2013):

"Efter bestemmelsens nr. 1-4 kan retten til aktindsigt begrænses i det omfang, det er nødvendigt til beskyttelse af væsentlige hensyn til en række nærmere angivne offentlige eller private interesser. Efter nr. 5 kan retten til aktindsigt endvidere begrænses, hvis det er nødvendigt til beskyttelse af væsentlige hensyn til private og offentlige interesser, hvor hemmeligholdelse efter forholdets særlige karakter er påkrævet. Det er – som efter gældende ret – en betingelse for at undtage oplysninger efter bestemmelsen, at der er en nærliggende fare for, at de pågældende interesser vil lide skade.

…

I forhold til nr. 1 bemærkes, at det med denne bestemmelse forudsættes, at der efter en konkret vurdering vil kunne undtages oplysninger om politiets efterforskningsteknikker eller lignende interne oplysninger hos politiet eller en anden myndighed, som ikke indgår i en konkret sag inden for strafferetsplejen,

fra retten til aktindsigt med henvisning til, at det ville kunne forringe mulighederne for politiet m.v. for at forebygge, efterforske eller forfølge lovovertrædelser, hvis de pågældende oplysninger kom til offentlighedens kundskab. ”

Generelt om bestemmelserne i offentlighedslovens § 33, nr. 1-5, fremgår følgende af Mohammad Ahsan, Offentlighedsloven med kommentarer (2014), s. 556 f. :

”2. Konkret skøn og nærliggende fare

Det følger af formuleringen af indledningen til § 33 (’nødvendigt’), at en anmodning om aktindsigt kun kan afslås, hvis retten til at blive gjort bekendt med oplysninger i en sag eller et dokument efter et *konkret skøn* findes at burde vige for de nærmere opregnede væsentlige hensyn til offentlige og private interesser. (…)

…

Herudover følger det af formuleringen ’væsentlige hensyn’, at aktindsigt kun kan afslås i de tilfælde, hvor der er en nærliggende fare for, at de i nr. 1-5 opregnede interesser *’vil lide skade’*, jf. de specielle bemærkninger til § 33 samt pkt. 8.4.1 i Justitsministeriets vejledning til offentlighedsloven og betænkning nr. 1510/2009, side 1010. ”

3. Mine bemærkninger

Efter min gennemgang af din klage, de bilag, som du har sendt til mig, og justitsministerens fortrolige svar af 9. februar 2017 på Folketingets Udlændinge- og Integrationsudvalgs spørgsmål nr. 361 (Alm. del) har jeg besluttet ikke at foretage yderligere undersøgelser i anledning af din klage. Jeg henviser som nævnt ovenfor til § 16, stk. 1, i ombudsmandsloven, hvorefter ombudsmanden selv afgør, om en klage giver tilstrækkelig anledning til undersøgelse.

Jeg har ved min beslutning lagt vægt på Rigspolitiets oplysning om, at offentliggørelse af fotos af politiets bodycuff vil sætte en ikke-samarbejdsvillig person i stand til at yde kvalificeret modstand i forbindelse med montering af bodycuffen og potentielt sætte en person i stand til at udtænke og benytte undvigelses-metoder under transporten, og Rigspolitiets vurdering af, at det vil medføre øget sikkerhedsrisiko for personen selv og det ledsagende politi.

Jeg har endvidere lagt vægt på, at den beskrivelse af en bodycuff, herunder bodycuffens funktionalitet, som fremgår af Justitsministeriets svar af 7. november 2016 på spørgsmål nr. 37 (Alm. del) fra Folketin-gets Udlændinge-, Integrations- og Boligudvalg, er af generel og overordnet karakter.

Derudover har jeg lagt vægt på, at jeg ikke via en søgning på internettet har kunnet finde fotos eller videoer, der med sikkerhed viser de af dansk politi anvendte bodycuffs.

Sammenholdt med det ovenfor anførte fra bemærkningerne til offentlighedslovens § 33, nr. 1, om mulighederne for at undtage oplysninger om politiets efterforskningsteknikker eller lignede interne oplysninger hos politiet, mener jeg ikke, at der er udsigt til, at yderligere undersøgelser vil kunne hjælpe dig til at få aktindsigt i de fotos af en bodycuff, som er indeholdt i justitsministerens (fortrolige) besvarelse af spørgsmål nr. 361 (Alm. del) fra Folketingets Udlændinge- og Integrationsudvalg.

4. Justitsministeriets sagsbehandlingstid

Du har også klaget til mig over Justitsministeriets sagsbehandlingstid.

Det fremgår af det materiale, som du har sendt mig, at du den 21. marts 2017 klagede over Rigspolitiets afgørelse om afslag på aktindsigt.

Den 6. og 7. april 2017 videresendte Rigspolitiet din klage til Justitsministeriet, som den 17. august 2017 traf afgørelse i sagen. Justitsministeriet beklagede i den forbindelse den lange sagsbehandlingstid i ministeriet.

Jeg har besluttet ikke at indlede en ombudsmandsundersøgelse af Justitsministeriets sagsbehandlingstid. Jeg henviser også i dette tilfælde til, at ombudsmanden selv afgør, om en klage giver tilstrækkelig anledning til undersøgelse, jf. § 16, stk. 1, i ombudsmandsloven.

Ved min beslutning har jeg bl.a. lagt vægt på, at Justitsministeriet har truffet afgørelse i sagen, og at en ombudsmandsundersøgelse derfor ikke kan være en hjælp til at få afsluttet Justitsministeriets behandling af sagen. Jeg har også lagt vægt på, at Justitsministeriet har beklaget den lange sagsbehandlingstid over for dig.

Jeg kan yderligere oplyse, at jeg generelt er opmærksom på myndighedernes, herunder Justitsministeriets, sagsbehandlingstider i aktindsigtssager. Den 13. maj 2016 afsluttede jeg således en generel undersøgelse af Justitsministeriets departements sagsbehandlingstid i sager, hvor Justitsministeriet (som første instans) træffer afgørelser om aktindsigt efter offentlighedsloven. Du kan finde en nyhed herom på ombudsmandens hjemmeside:

http://www.ombudsmanden.dk/find/nyheder/alle/hurtigere_svar_i_aktindsigtssager/

Din klage vil indgå i mine overvejelser om, hvorvidt der er grundlag for, at jeg på ny mere generelt skal indlede en undersøgelse af Justitsministeriets sagsbehandlingstid i aktindsigtssager, herunder i sager, hvor ministeriet er klageinstans.

Jeg foretager mig herefter ikke mere i anledning af din klage.

Med venlig hilsen

Louise Vadheim Guldberg
Direktør

Kopi til orientering:

Justitsministeriet